

Ἡ *Κύρου Ἀνάβασις* κατέχει ιδιαίτερη θέση ανάμεσα στα ιστορικά έργα του Ξενοφώντα. Το έργο διαιρείται σε εφτά βιβλία. Σ' αυτό ο συγγραφέας του διηγείται πράγματα που έχει ζήσει ο ίδιος, με μια αμεσότητα και με πολλές γεωγραφικές και εθνογραφικές λεπτομέρειες. Το κύριο μέρος του καλύπτει η διήγηση της τολμηρής υποχώρησης των Μυρίων προς τη Μαύρη θάλασσα, μέσα από αδιάβατα βουνά εχθρικής χώρας, και της διάσωσής τους υπό την ηγεσία του Ξενοφώντα μετά τη μάχη στα Κούναξα. Το Γ' βιβλίο, απ' όπου και το απόσπασμα, περιέχει την πορεία των Μυρίων από τον ποταμό Ζαπάτα μέχρι τη χώρα των Καρδούχων και τα γεγονότα τα σχετικά με την πετυχημένη αντιμετώπιση των συνεχών επιθέσεων των Περσών. Οι Έλληνες με τον Χειρίσοφο δέχονται αιφνιδιαστικά επίθεση από τους εχθρούς τους σε μία πεδιάδα στον Τίγρη ποταμό.

Ἐνθα δὴ οἱ μὲν βάρβαροι στραφέντες ἔφευγον ἢ ἕκαστος ἐδύνατο, οἱ δὲ Ἕλληνες εἶχον τὸ ἄκρον. οἱ δὲ ἀμφὶ Τισσαφέρνην καὶ Ἀριαῖον ἀποτραπόμενοι ἄλλην ὁδὸν ὥχοντο. οἱ δὲ ἀμφὶ Χειρίσοφον καταβάντες ἐστρατοπεδεύοντο ἐν κώμῃ μεστῇ πολλῶν ἀγαθῶν. ἦσαν δὲ καὶ ἄλλαι κῶμαι πολλαὶ πλήρεις πολλῶν ἀγαθῶν ἐν τούτῳ τῷ πεδίῳ παρὰ τὸν Τίγρητα ποταμόν. [3.5.2] ἡνίκα δ' ἦν δεῖλῃ ἐξαπίνης οἱ πολέμιοι ἐπιφαίνονται ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ τῶν Ἑλλήνων κατέκοψάν τινες τῶν ἐσκεδασμένων ἐν τῷ πεδίῳ καθ' ἀρπαγὴν· καὶ γὰρ νομαὶ πολλαὶ βοσκημάτων διαβιβαζόμεναι εἰς τὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ κατελήφθησαν.

- 1) Πού στρατοπέδευσε ο Χειρίσοφος με τους άνδρες του; Τι συνέβη με την απροσδόκητη εμφάνιση των εχθρῶν των Ελλήνων;
- 2) *ἀποτραπόμενοι, κατελήφθησαν (καταλαμβάνομαι), ἦν (εἰμί), εἶχον*: Να κλιθούν οι τύποι σε όλες τις εγκλίσεις του ΑΟΡ β' στη φωνή που βρίσκονται
- 3) (Να βρεθούν οι τύποι της παθητικής φωνής και να κλιθεῖ ο ΠΡΚ της μέσης φωνής σε οριστική και προστακτική)
- 4) *στραφέντες, ἀποτραπόμενοι, κατέκοψαν, κατελήφθησαν, ἐπιφαίνονται, ἐσκεδασμένων, διαβιβαζόμεναι, πράττομαι*: Να κλιθούν η οριστική και η προστακτική ΠΡΚ μέσης φωνής. (ἔστραμμαι, ἀποτέτραμμαι, κατακέκομμαι, κατείλημμαι, επιπέφασμαι, ἐσκέδασμαι, διαβεβίβασμαι, πέπραγμαι)
- 5) *πλήρεις*: Να κλιθεῖ σε ενικό και πληθυντικό (ομοίως κλίνεται και ἡ *τριήρης ναῦς*)
- 6) Να αναγνωριστούν συντακτικά οι δευτερεύουσες προτάσεις και οι γενικές του κειμένου.
- 7) (Γ' Λυκείου: να αναλυθούν οι μετοχές στις αντίστοιχες προτάσεις)
- 8) Να μεταφερθούν οι κλιτοὶ τύποι στον άλλο αριθμό: *καὶ γὰρ νομαὶ πολλαὶ βοσκημάτων διαβιβαζόμεναι εἰς τὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ κατελήφθησαν*.
- 9) Να μεταφραστεί το απόσπασμα.

10) Βίντεο για την κλίση του παρακειμένου των αφωνόληκτων ρημάτων

<https://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/Yliko/Theoria%20arxaia/Parakeimenos-af-bar.htm>

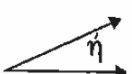
στραφέντες= έπει εστράφησαν (έπει +οριστική ΑΟΡ για το προτερόχρονο στο παρελθόν)

άποτραπόμενοι=έπει άπετραπόντο

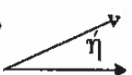
καταβάντες=έπει κατέβησαν

τῶν έσκεδασμένων= οἱ έσκεδασμένοι ἦσαν

διεβιβάζοντο= ότε διεβιβάζοντο (ότε +οριστ.ΠΡΤ για το σύγχρονο στο παρελθόν)

- για μετοχή **Ενεστώτα**,
χρησιμοποιούμε **Οριστική** **Ενεστώτα**
Παρατατικού

- για μετοχή **Αορίστου**,
χρησιμοποιούμε **Οριστική Αορίστου**

- για μετοχή **Παρακειμένου**,
χρησιμοποιούμε **Οριστική** **Παρακειμένου**
Υπερσυντελικού

ανάλογα με
το ρήμα εξάρτησης

Πρακτικά δηλαδή, μια μετοχή Ενεστώτα ή Παρακειμένου αναλύεται με **Ενεστώτα** ή **Παρακείμενο** αντίστοιχα, αν εξαρτάται από **αρκτικό χρόνο**· αλλά αναλύεται με **Παρατατικό** ή **Υπερσυντέλικο** αντίστοιχα, αν εξαρτάται από **ιστορικό χρόνο**.

π.χ. Δεῖ **τούς εὐτυχοῦντας** βοηθεῖν τοῖς ἀπόροις ⇒ **τούτους, οἳ εὐτυχοῦσι**.

π.χ. **Οἱ ἐλθόντες** πρέσβεις ἔλεγον ⇒ **οἱ πρέσβεις, οἳ ἦλθον**.

π.χ. Σύνειμι ἀνθρώποις **δυναμένοις** ἀναλίσκειν ⇒ **ἀνθρώποις, οἳ δύνανται**.

π.χ. Λύσανδρος παρέπλει εἰς Λάμψακον **οὔσαν** σύμμαχον Ἀθηναίων ⇒ **εἰς Λάμψακον, ἣ ἦν**.

6. Χρονική: αναλύεται σε χρονική πρόταση.

Όταν η μετοχή δηλώνει το: • Προτερόχρονο: *ἐπεί, ἐπειδή* } + Οριστική
• Σύγχρονο: *ὅτε, ὁπότε*

- για μετοχή Ενεστώτα, χρησιμοποιούμε Οριστική
 - για μετοχή Αορίστου, χρησιμοποιούμε Οριστική Αορίστου
 - για μετοχή Παρακειμένου, χρησιμοποιούμε Οριστική
- ανάλογα με το ρήμα εξάρτησης

Πρακτικά δηλαδή, μια μετοχή Ενεστώτα ή Παρακειμένου αναλύεται με Ενεστώτα ή Παρακειμένο αντίστοιχα, αν εξαρτάται από αρκτικό χρόνο· αλλά αναλύεται με Παρατατικό ή Υπερσυντέλικο αντίστοιχα, αν εξαρτάται από ιστορικό χρόνο.

π.χ. Ὀπλιζομένων τούτων ἦκον οἱ σκοποὶ ⇒ ὅτε οὗτοι ὠπλίζοντο.

π.χ. Κλίνας τήν κεφαλὴν παρέδωκε τό πνεῦμα ⇒ ἐπεὶ ἔκλινε.

π.χ. Ἄρτι τῆς μάχης γεγεννημένης ἐπιδοηθοῦσιν (= ἐσπευσαν για βοήθεια)* ἄλλοι πελτασταί ⇒ ἐπεὶ ἐγεγέννητο.

ἄμφι + αιτιατική εμπρόθετος του τόπου

4. (για πρόσωπα που συσπειρώνονται γύρω από κάποιον ως ακόλουθοι, οπαδοί, μαθητές κ. λπ

«οἱ ἄμφι Πρωταγόραν», η σχολή του Πρωταγόρα (Πλίν. Θεαίτ. 170 ι)

αλλά «οἱ ἄμφι Κορινθίους, Μεγαρέας κ.λπ.», οι Κορίνθιοι, οι Μεγαρείς κ.λπ. και οι γείτονές τους (Ηρόδ. 9.69)